

Pareiškimo formuliario pildymo atmintinė

I. Ką turėtumėte žinoti prieš pildydami pareiškimo formuliara

Kokius skundus Teismas nagrinėja?

Europos Žmogaus Teisių Teismas yra tarptautinis teismas, galintis nagrinėti asmenų, organizacijų ir įmonių, teigiančių, kad buvo pažeistos jų teisės, įtvirtintos Europos žmogaus teisių konvencijoje, skundus. Konvencija yra tarptautinė sutartis, kuria didelė dalis Europos valstybių susitarė užtikrinti tam tikras pagrindines žmogaus teises. Šios teisės yra išdėstytos pačioje Konvencijoje, taip pat ir ją papildančiuose protokoluose Nr. 1, 4, 6, 7, 12 ir 13. Protokolus yra ratifikavusios ne visos Konvenciją pasirašiusios valstybės. Įdėmiai perskaitykite pridedamus tekstus.

Teismas negali nagrinėti bet kokių skundų. Jo kompetencijos ribos apibrėžtos priimtumo kriterijų, išdėstytų Konvencijoje, kurie numato, kas, kada ir dėl ko gali pateikti skundą. Daugiau nei 90 proc. visų Teismo išnagrinėtų pareiškimų yra paskelbiami nepriimtinais. Tad turėtumėte pasitikrinti, ar Jūsų skundai atitinka priimtumo kriterijus, aprašytus toliau.

Teismas nagrinės Jūsų bylą, tik jei:

- Jūsų skundai yra susiję su **vienos ar kelių** Konvencijoje ir jos protokoluose įtvirtintų **teisių pažeidimu**;
- Jūs skundžiate **valstybę, kuri yra ratifikavusi Konvenciją ar tam tikrą jos protokolą** (*ne visos valstybės yra ratifikavusios visus protokolus, todėl prieš rengdami savo skundą patikrinkite protokolus ratifikavusių valstybių sąrašą Teismo tinklalapyje, adresu www.echr.coe.int/applicants*);
- Jūs skundžiatės dėl viešosios valdžios (įstatymų leidybos, vykdomosios valdžios, teisminių ir pan.) institucijų veiksmų. Teismas negali nagrinėti skundų prieš privačius asmenis ar privačias organizacijas;
- Jūsų skundai yra apie **įvykius ar veiksmus, įvykusius jau valstybei ratifikavus Konvenciją ar tam tikrą jos protokolą** (*pasitikrinkite, kada valstybės ratifikavo Konvenciją ar tam tikrą jos protokolą Teismo tinklalapyje, adresu www.echr.coe.int/applicants*);
- Esate **asmeniškai ir tiesiogiai nukentėjęs(-usi)** nuo vienos ar keleto pagrindinių teisių pažeidimų (turite „nukentėjusio asmens“ statusą);
- Suteikėte vidaus teismų sistemai galimybę ištaisyti Jūsų teisių pažeidimus (vidaus teisinės gynybos priemonių išnaudojimas). Tai reiškia, kad prieš kreipdamiesi į Teismą Jūs **kreipėtės į valstybės vidaus teismus su tokiais pačiais skundais**, įskaitant ir galutinės instancijos teismus. Šie skundai vidaus teismams turėjo būti pateikti vadovaujantis tos šalies skundų pateikimo tvarka bei laikantis nustatytų terminų. Tačiau nėra privaloma išnaudoti tų teisinės gynybos priemonių, kurios yra neefektyvios, ar kreiptis dėl diskrecinių ar išimtinių teisinių gynybos priemonių, kurios išėina už standartinio apskundimo instancinėje teismų sistemoje ribų;
- Jūs **Teismui** pateikėte tinkamai parengtą pareiškimą **per 6 mėnesius nuo galutinio vidaus teismų sprendimo**. Šešių mėnesių laikotarpis paprastai prasideda nuo aukščiausio kompetentingo teismo, ar kitos institucijos sprendimo priėmimo datos, arba nuo tada, kai šis sprendimas buvo įteiktas Jums ar Jūsų advokatui. Tuo atveju, kai efektyvi teisinės gynybos priemonė neegzistuoja, šešių mėnesių laikotarpis prasideda nuo veiksmo, įvykio ar sprendimo, kurį skundžiate. Šešių mėnesių terminas yra sustabdomas tik Teismui pateikus

tinkamai parengtą pareiškimą, kuris atitinka Teismo Reglamento 47 taisyklės nuostatas (žr. tekstą, esantį dokumentų rinkinyje). Šis terminas baigiasi paskutinę šešių mėnesių laikotarpio dieną, net jei ši diena yra sekmadienis ar oficiali nedarbo diena. Trumpai tariant, pareiškimo formuliaras bei visi reikalingi dokumentai ir informacija privalo būti Teismui išsiųsti prieš pasibaigiant šešių mėnesių laikotarpiui arba šio laikotarpio baigties dieną, todėl įsitikinkite, jog laiku paštu išsiuntėte visą informaciją;

- Jūsų skundai yra paremti tvirtais įrodymais. **Jūs turite pagrįsti savo skundus** aiškiai išdėstydami įvykusius faktus bei pridėdami tai patvirtinančius dokumentus, sprendimus, medicininės pažymas, liudytojų parodymus ir kitą medžiagą;
- Jūs galite įrodyti, jog tai, dėl ko skundžiatės, neteisėtai pažeidė Jūsų pagrindines teises. Jūs negalite tiesiog skųstis teismo sprendimo neteisingumu; Teismas nėra apeliacinis teismas nacionalinių teismų atžvilgiu ir negali panaikinti arba pakeisti jų priimtų sprendimų;
- Jūsų skundai dar nebuvo išnagrinėti Teisme ar kitoje tarptautinėje organizacijoje.

Atkreipkite dėmesį į tai, kad Teismas kiekvienais metais sulaukia dešimčių tūkstančių skundų. Jis neturi pakankamai žmogiškųjų išteklių nagrinėti nepagrįstus, neturinčius esmės ar pakartotinius skundus. Panašaus pobūdžio skundų tarptautinė institucija neturėtų nagrinėti. Tokie skundai gali būti atmesti dėl piktnaudžiavimo individualios peticijos pateikimo teise, taip pat jie gali būti atmesti, jei pareiškėjai į Teismą kreipiasi nesantūriai ar įžeidžiamai.

Jeigu atvejį, dėl kurio skundžiamasi, nesukėlė pareiškėjui jokios tikros žalos ar reikšmingų nuostolių, neatskleidžia naujų žmogaus teisių problemų, kurios turėtų būti nagrinėjamos tarptautiniu lygmeniu, ir kurios jau buvo nagrinėtos vidaus teismuose, byla taip pat gali būti pripažinta nepriimtina.

Dėl detalesnės informacijos apie šiuos kriterijus prašom pasikonsultuoti su teisininku ar apsilankyti Teismo tinklalapyje, kuriame pateikiama daugiau informacijos apie priimtumo kriterijus. Taip pat ten galite rasti atsakymus į dažniausiai užduodamus klausimus.

II. Kaip užpildyti pareiškimo formuliara

Teismo Reglamento 47 taisyklėje yra išdėstyti reikalavimai, kaip tinkamai užpildyti pareiškimo formuliara (47 taisyklė yra pridėdama dokumentų rinkinyje). Detalesnę informaciją galima rasti Teismo Reglamento priede „Praktiniai nurodymai apie pareiškimo pateikimą Teismui“, kuris prieinamas Teismo tinklalapyje, adresu <http://www.echr.coe.int/applicants>. Jūsų pareiškimas gali būti nepriimtas Teisme dėl klaidų, kurias padarėte jį pildydami, todėl prieš pildydami pareiškimo formuliara būtinai perskaitykite toliau esančius praktinius patarimus ir paaiškinimus.

- RAŠYKITE JSKAITOMAI. Pageidautina – spausdinti kompiuteriu.
- UŽPILDYKITE VISUS JŪSŲ SITUACIJAI TINKAMUS LAUKELIUS. Jeigu to nepadarysite, Jūsų pareiškimo formuliaras bus netinkamai užpildytas ir nebus priimtas.
- Nenaudokite simbolių ar sutrumpinimų: viską aiškiai išreikškite žodžiais.
- DĖSTYKITE GLAUSTAI.

Jei turite tam sąlygas, atsisiųskite pareiškimo formuliara iš Teismo tinklalapio ir užpildykite jį kompiuteryje. Taip pagreitinsite Jūsų bylos peržiūrą.

Kalbų vartojimas

Oficialios Teismo **kalbos** yra anglų ir prancūzų, tačiau, jei Jums patogiau, Teismo kanceliarijai galite rašyti bet kuria valstybės, ratifikavusios Konvenciją, oficialiąja kalba. Pradinėje bylos nagrinėjimo stadijoje Teismo kanceliarija susirašinės su Jumis ta kalba, kuria kreipėtės į Teismą. Vėlesnėse bylos

nagrinėjimo stadijose, būtent, jei Teismas nutars kreiptis į Vyriausybę atsakovę su prašymu pateikti raštiškas pastabas dėl Jūsų skundo, visi Teismo raštai bus pateikti anglų arba prancūzų kalbomis. Jūs arba Jūsų atstovas(-ai) taip pat privalės susirašinėti viena iš šių kalbų.

Pastabos dėl pareiškimo formuliario pildymo

Norint, kad pareiškimas būtų priimtas Teisme, visi Jūsų situacijai tinkami pareiškimo formuliario laukai turi būti tinkamai užpildyti bei pateikti visi būtini dokumentai, kaip nurodyta 47 taisyklėje. Atsižvelkite į tai prieš pildydami formuliarą bei atrinkdami dokumentus. **To nepadarius tinkamai, Jūsų pareiškimas nebus nagrinėjamas Teisme, byla nebus užvesta ir Jūsų atsiųsti dokumentai bus sunaikinti.**

Pareiškimo formuliaras: pastabos apie atskiras jo dalis

Pastebime, kad terminai, vartojami pareiškimo formuliare ir atmintinėje, yra paremti Konvencijos nuostatomis, todėl lyčių aspekto integravimo kalboje trūkumas nereiškia, kad tam tikroms grupėms nuostatos netaikomos.

Brūkšninio kodo etiketės

Užklijuokite brūkšninio kodo etiketę ant pareiškimo formuliario kairės pusės viršuje esančio langelio, jeigu jau esate siuntęs(-usi) laišką Teismui dėl tų pačių skundų ir esate gavęs(-usi) brūkšninio kodo etiketes.

A. Pareiškėjas

A.1. Fizinis asmuo

Ši dalis skirta pareiškėjams, kurie yra fiziniai asmenys. Organizacijos arba juridiniai asmenys (įmonės ar asociacijos) turėtų pildyti A.2 dalį.

1-9. Jei pareiškimą pateikia daugiau nei vienas individualus pareiškėjas, ši informacija turi būti pateikta apie kiekvieną pareiškėją atskirame puslapyje. Sunumeruokite pareiškėjus. Taip pat peržiūrėkite informaciją, pateiktą dalyje „Grupiniai pareiškimai ir daugiau nei vienas pareiškėjas“.

6. Adresas: pareiškėjas turi nurodyti adresą, kuriuo Teismas galėtų su juo susisiekti. Šis adresas turėtų skirtis nuo advokato ar atstovo adreso. Pareiškėjas, neturintis nuolatinės gyvenamosios vietos, turi tai nurodyti pareiškimo formuliare ir gali nurodyti pašto dėžutės numerį ar draugo adresą, kuriuo Teismo laišakai galėtų jį pasiekti.

A.2. Juridinis asmuo arba organizacija

Ši dalis skirta pareiškėjams, kurie yra juridiniai asmenys, pavyzdžiui, įmonės, nevyriausybinės organizacijos, asociacijos ir pan. Jei pildote šią dalį, privalote pildyti ir D.1 dalį.

10-16. Juridinio asmens duomenys ir kontaktai privalo būti pateikti. Jei pareiškimą pateikia daugiau nei vienas pareiškėjas, ši informacija turi būti pateikta apie kiekvieną pareiškėją atskirame puslapyje. Sunumeruokite pareiškėjus.

11. Registracijos numeris: jeigu turite, nurodykite oficialų registracijos ar kitą numerį, kurį organizacijai priskyrė Registrų centras ar kita registrų įmonė.

12. Jeigu organizacija yra įregistruota, nurodykite registracijos ar įsteigimo datą. Taip palengvinsite organizacijos identifikaciją.

Grupiniai pareiškimai ir daugiau nei vienas pareiškėjas

Tuomet, kai pareiškėjas ar atstovas pateikia skundą dviejų ar daugiau pareiškėjų vardu, ir šie skundai yra apie skirtingas faktines aplinkybes, atskiri pareiškimo formuliariai turėtų būti užpildyti kiekvienam individualiam pareiškėjui, pateikiant būtiną informaciją. Dokumentai, svarbūs atskiram pareiškėjui, turėtų būti pateikti prie jo individualaus pareiškimo formuliario.

Esant daugiau nei penkiems pareiškėjams, jų atstovas turėtų papildomai prie pareiškimo formuliario ir dokumentų pateikti lentelę, kurioje būtų surašyta informacija apie kiekvieną pareiškėją. Šią lentelę galima parsisiųsti iš Teismo tinklalapio (žr. www.echr.coe.int/applicants). Jeigu atstovas yra advokatas, ši lentelė turėtų būti pateikta ir elektroniniu formatu (įrašyta į duomenų laikmeną ar USB atmintinę).

Esant dideliame pareiškėjui ar pareiškimų skaičiui, Teismas gali paprašyti pareiškėjų ar jų atstovų pateikti informaciją ar dokumentus elektroniniu ar kitokiu būdu. Siekdama efektyviai ir greitai atlikti pirminę pareiškimų peržiūrą, Teismo kanceliarija gali nurodyti atlikti kitus papildomus veiksmus.

Nepateikus informacijos Teismo kanceliarijos nurodyta forma ar būdu, taikomu grupinių pareiškimų ar pareiškimų su keletu pareiškėju pateikimui, bylos gali būti nepateiktos Teismui nagrinėti (žr. 47 taisyklės 5 dalies 1 ir 2 punktus).

B. Valstybė(-s), prieš kurią(-ias) nukreiptas pareiškimas

17. Pažymėkite varnele tos valstybės (tų valstybių) laukelį(-ius), prieš kurią(-ias) pateikiate savo skundą.

Šioje dalyje Jūs turite pažymėti valstybę(-es), kuri(-ios) Jūsų nuomone, yra atsakinga(-os) už įvykius, dėl kurių skundžiatės. Atkreipkite dėmesį į tai, kad Jūs galite Teismui pateikti skundą tik prieš tas valstybes, kurios yra ratifikavusios Konvenciją ar atitinkamą jos protokolą.

C. Pareiškėjo (fizinio asmens) atstovas(-ai)

Pareiškėjas privalo pasirašyti 33 laukelyje, o asmuo, atstovaujantis pareiškėjui, privalo pasirašyti 35 laukelyje.

C.1. Ne advokatas

18-25. Kai kurie pareiškėjai gali nuspręsti patys asmeniškai nedalyvauti teismo procese, ar tiesiog negalėti dalyvauti dėl tokių priežasčių, kaip sveikatos sutrikimas ar teisinis neveiknumas. Jie gali būti atstovaujami asmens, kuris neturi teisinio išsilavinimo, pavyzdžiui, vienas iš tėvų, atstovaujantis vaikui, arba globėjas, šeimos narys ar partneris – asmeniui, kuris dėl faktinių ar medicininių priežasčių sunkiai gali dalyvauti procese (pavyzdžiui, pareiškėjas yra ligoninėje ar kalėjime). Turi būti nurodyta, kokių pagrindų yra atstovaujama pareiškėjui arba nurodytas santykis su pareiškėju. Taip pat turi būti pateikti atstovo asmens tapatybės ir kontaktiniai duomenys.

C.2. Advokatas

26-32. Teismui privalo būti pateikta visa informacija apie advokatą, kuris veikia pareiškėjo vardu, bei jo kontaktinė informacija. Pareiškėjas neprivalo pasisamdyti advokatą pateikdamas skundą, bet patartina, kad jis skundą parengtų su teisininko pagalba. Pareiškėjas yra informuojamas, jei byla pasiekia etapą, kai advokato dalyvavimas yra privalomas. Taip pat, kai Teismas praneš Vyriausybei atsakovei apie bylą ir paprašys jos pateikti raštiškas pastabas, pareiškėjas gali pateikti prašymą teisinei pagalbai gauti, jeigu tuo metu jis neturi pakankamai finansinių išteklių atsilyginti advokatui. Teismas taip pat apsvarstys, ar šios pagalbos skyrimas būtinas siekiant tinkamai nagrinėti bylą. Apie tai Jums bus tinkamai ir laiku pranešta.

C.3. Įgaliojimas

Parašai šioje dalyje turi būti tikri.

33. Pareiškėjas privalo pasirašyti įgaliojimą, suteikiantį teisę atstovui veikti pareiškėjo vardu, išskyrus tuos atvejus, kai pareiškėjas yra vaikas, arba teisiškai neveiksnus ir negali pasirašyti. Jeigu pareiškėjo atstovas, kuris nėra advokatas, pasamdė advokatą, kuris pateiktų pareiškimą pareiškėjo vardu, atstovas turėtų pasirašyti įgaliojimą pareiškėjo vardu.

34 ir 36. Įgaliojimo data yra data, kai įgaliojimas buvo pasirašytas pareiškėjo ir jo atstovo.

35. Advokatas ar kitas asmuo, kurio pareiškėjas paprašė parengti pareiškimą Teismui pareiškėjo vardu, privalo pasirašyti įgaliojimą, taip nuroydamas, kad jis (ji) sutiko imtis šio pavedimo. Nesant parašo, Teismas susirašinės tik su pareiškėju. Parašo nebūvimas gali reikšti, kad atstovas neprisidėjo rengiant pareiškimą Teismui.

Nesiųskite atskiro įgaliojimo atstovauti. Visa svarbi informacija (tiek apie pareiškėją, tiek apie jo atstovą, tiek abiejų kontaktinė informacija) turi būti pateikta pareiškimo formuliare. Pareiškėjas ir jo atstovas turi pasirašyti įgaliojimo dalyje pareiškimo parengimo metu. Advokatas negali atskirai pateikti pareiškimo formuliario ir įgaliojimo atstovauti, nebent egzistuoja svarbios praktinės kliūtys, dėl kurių tiek pareiškėjas, tiek jo atstovas negalėjo pasirašyti atitinkamose pareiškimo formuliario vietose. Atskirą įgaliojimą atstovauti galima pateikti tik tais atvejais, jei pareiškėjas pasamdė advokatą arba pakeitė vieną advokatą kitu jau pateikęs pareiškimą Teismui. Tuomet reikia prisiųsti įgaliojimo formą iš Teismo tinklalapio ir ją užpildyti. Jei atskiras įgaliojimas atstovauti yra atsiunčiamas be įtikinamos ir svarbios priežasties, pareiškimas bus atmestas, nes neatitiks 47 taisyklės reikalavimų.

Elektroninis ryšys tarp atstovo ir Teismo

eComms – tai Teismo sukurta paslauga, skirta elektroniniam ryšiui su pareiškėjo atstovu palaikyti. Paslauga aktyvuojama tik tuomet, kai skundas pasiekia tą bylos nagrinėjimo stadiją, kai Vyriausybės atsakovės yra prašoma pateikti rašytines pastabas.

37. Nurodytas e. pašto adresas bus panaudotas eComms paskyrai sukurti. Atstovams, dirbantiems advokatų kontorose, patartina nurodyti bendrą kontoros e. pašto adresą, tai suteiks galimybę kitiems kontoros nariams naudotis šiuo ryšiu.

Praneškite Teismui apie bet kokius Jūsų e. pašto adresą pasikeitimus.

Smulkiau apie tai skaitykite sąlygose ir reikalavimuose, kuriuos rasite eComms tinklalapyje (<https://ecomms.echr.coe.int>), o taip pat „Praktiniuose nurodymuose apie pareiškimo pateikimą Teismui“ (www.echr.coe.int/practicedirections) (tik anglų ir prancūzų kalbomis).

D. Pareiškėjo (juridinio asmens arba organizacijos) atstovas(-ai)

D.1. Juridinio asmens arba organizacijos atstovas

38-45. Šiuo atveju pareiškėjas turi veikti per asmenį, įgaliotą veikti juridinio asmens arba organizacijos vardu. Tai gali būti įmonės atstovas, akcininkas ar direktorius. Prireikus Teismas susirašinės su šiuo asmeniu. Pasirinktas atstovas turėtų pateikti dokumentus, įrodančius, kad jis yra įgaliotas pateikti pareiškimą juridinio asmens arba organizacijos vardu, pavyzdžiui, išrašą iš įmonės registro, išrašą iš Registrų centro registro, notaro patvirtintą įgaliojimą ar valdybos posėdžio protokolo kopiją. Nepateikus įgaliojimo, privaloma pateikti paaiškinimą.

Šioje dalyje turi būti nurodyti asmens, turinčio galią ar įgaliojimą veikti juridinio asmens arba organizacijos vardu, vardas, pavardė ir kontaktinė informacija.

Jei juridinio asmens arba organizacijos atstovas kartu yra ir juridinio asmens arba organizacijos teisininkas, tai turi būti aiškiai nurodyta, užpildant tiek šią dalį, tiek D.2 dalį ir pateikiant jo pozicijos įmonėje įrodymą.

D.2. Advokatas

46-52. Teismui privalo būti pateikta visa informacija apie advokatą, kuris veikia pareiškėjo vardu, bei jo kontaktinė informacija. Pareiškėjas neprivalo pasisamdyti advokatą pateikdamas skundą, bet patartina, kad jis skundą parengtų su teisininko pagalba. Pareiškėjas yra informuojamas, jei byla pasiekia etapą, kai advokato dalyvavimas yra privalomas.

Juridinio asmens arba organizacijos atstovas privalo pasirašyti 55 laukelyje, o advokatas, pasirinktas atstovauti pareiškėjui, privalo pasirašyti 53 laukelyje.

D.3. Įgaliojimas

Parašai šioje dalyje turi būti tikri.

53. Juridinio asmens arba organizacijos atstovas privalo pasirašyti įgaliojimą, suteikiantį teisę advokatui veikti pareiškėjo vardu.

54 ir 56. Įgaliojimo data yra data, kai įgaliojimas buvo pasirašytas juridinio atstovo arba organizacijos atstovo ir advokato.

55. Advokatas, kurio juridinio asmens arba organizacijos atstovas paprašė parengti pareiškimą Teismui pareiškėjo vardu, privalo pasirašyti įgaliojimą, taip nuroydamas, kad jis (ji) sutiko imtis šio pavedimo. Nesant parašo, Teismas susirašinės tik su juridinio asmens arba organizacijos atstovu. Parašo nebūvimas gali reikšti, kad advokatas neprisidėjo rengiant pareiškimą Teismui.

Nesiųskite atskiro įgaliojimo atstovauti. Visa svarbi informacija (tiek apie pareiškėją, tiek apie jo atstovą, tiek abiejų kontaktinė informacija) turi būti pateikta pareiškimo formuliare. Juridinio asmens arba organizacijos atstovas ir advokatas turi pasirašyti įgaliojimo dalyje pareiškimo paruošimo metu. Advokatas negali atskirai pateikti pareiškimo formuliario ir įgaliojimo atstovauti, nebent egzistuoja svarbios praktinės kliūtys, dėl kurių tiek juridinio asmens arba organizacijos atstovas, tiek advokatas negalėjo pasirašyti atitinkamose pareiškimo formuliario vietose. Atskirą įgaliojimą atstovauti galima pateikti tik tais atvejais, jei pareiškėjas pasamdė advokatą arba pakeitė vieną advokatą kitu jau pateikęs pareiškimą Teismui. Tuomet reikia parsisiųsti įgaliojimo formą iš Teismo tinklalapio ir ją užpildyti. Jei atskiras įgaliojimas atstovauti yra atsiunčiamas be įtikinamos ir svarbios priežasties, pareiškimas bus atmestas, nes neatitiks 47 taisyklės reikalavimų.

Elektroninis ryšys tarp atstovo ir Teismo

eComms – tai Teismo sukurta paslauga, skirta elektroniniam ryšiui su pareiškėjo organizacijos atstovu palaikyti. Paslauga aktyvuojama tik tuomet, kai skundas pasiekia tą bylos nagrinėjimo stadiją, kai Vyriausybės atsakovės yra prašoma pateikti rašytines pastabas.

57. Nurodytas e. pašto adresas bus panaudotas eComms paskyrai sukurti. Atstovams, dirbantiems advokatų kontorose, patartina nurodyti bendrą kontoros e. pašto adresą, tai suteiks galimybę kitiems kontoros nariams naudotis šiuo ryšiu.

Praneškite Teismui apie bet kokius Jūsų e. pašto adresą pasikeitimus.

Smulkiau apie tai skaitykite sąlygose ir reikalavimuose, kuriuos rasite eComms tinklalapyje (<https://ecomms.echr.coe.int>), o taip pat „Praktiniuose nurodymuose apie pareiškimo pateikimą Teismui“ (www.echr.coe.int/practicedirections) (tik anglų ir prancūzų kalbomis).

E, F ir G dalys: pareiškimo tikslas

58-65. Dėstykite glaustai. Trumpai pateikite svarbiausią informaciją: pagrindinius įvykius ir sprendimus, nurodykite, kaip buvo pažeistos Jūsų teisės. Neišsiplėskite aprašdami nesvarbius, šalutinius klausimus. Neteikite ilgų citatų: Jūs galite pateikti nuorodą į pridedamą dokumentą. Tiek Jūsų faktų santrauka, tiek skundai turi tilpti į pareiškimo formuliario langelius – taip suteikiant Teismui galimybę suprasti pareiškimo esmę, neieškant šios informacijos kituose dokumentuose. Ši informacija yra ypač svarbi tinkamai ir greitai Jūsų pareiškimo peržiūrai, todėl ji turi būti pateikta atitinkamose pareiškimo formuliario vietose, o ne pridedamuose dokumentuose. Faktų, pažeidimų santrauka ir pareiškimo atitikimas priimtino kriterijams turi būti aiškiai išdėstyti, glausti bei lengvai įskaitomi, todėl stenkitės vengti per ilgo detalių aprašymo leistinuose formuliario puslapiuose. Taip pat neleidžiama puslapiuose palikti tik įrašą „Žiūrėti pridedamus dokumentus“. Teismas nenagrinės bylos, jeigu reikalavimas pateikti reikalingą informaciją suteiktuose pareiškimo formuliario puslapiuose nebus įvykdytas.

Papildoma informacija arba paaiškinimai gali būti pridėti prie pareiškimo formuliario kaip priedas (atskiras dokumentas). Toks dokumentas neturėtų viršyti 20 puslapių (tai neapima pridedamų dokumentų ar sprendimų kopijų). Tai nereiškia, kad Jūs galite pateikti informaciją pareiškimo formuliare ir ją toliau tęsti papildomuose 20 puslapių. Šie 20 puslapių yra tik platesnis paaiškinimas leidžiamuose pareiškimo formuliario puslapiuose pateiktų faktų, pažeidimų ir informacijos apie pareiškimo atitikimą priimtino kriterijams. Nauji skundai taip pat negali būti pateikti šiame priede. Šie papildomi puslapiai yra skirti tik plačiau paaiškinti skundus, kurie nurodyti pareiškimo formuliare.

Atkreipkite dėmesį į tai, kad pranešus apie bylą Vyriausybei atsakovei, pareiškėjui bus suteikta galimybė pateikti išsamius atsakomuosius argumentus į Vyriausybės pateiktas pastabas.

Visa pateikta informacija **privalo būti įskaitoma**. Jeigu pridedate papildomus paaiškinimus prie pareiškimo formuliario:

- teksto, surinkto kompiuteriu, šriftas turėtų būti mažiausiai 12 dydžio, o išnašos – mažiausiai 10;
- pridedami papildomi lapai turėtų būti A4 formato, ne mažesnėmis nei 3,5 cm paraštėmis;
- puslapiai turi būti sunumeruoti;
- tekstas - išskaidytas į sunumeruotas pastraipas.

Paprastai bet kokia informacija, pateikta pareiškimo formuliare ar kituose dokumentuose, kartu ir informacija apie trečiuosius asmenis, yra **viešai prieinama**. Be to, šią informaciją įtraukus į faktų santrauką, kuri pateikiama Vyriausybei atsakovei pranešant apie bylą, ar ją įtraukus į Teismo sprendimą, sprendimą dėl priimtino, ar sprendimą dėl bylos išbraukimo iš svarstytinų bylų sąrašo, ji gali būti prieinama Teismo internetinėje duomenų bazėje (HUDOC). Taigi, kreipdamiesi į Teismą, pateikite tiek informacijos apie Jūsų ar trečiųjų asmenų gyvenimą, kiek to būtina skundo esmei išdėstyti.

Jei pageidaujate viešai neskelbti savo asmens tapatybės, turite pranešti apie tai ir paaiškinti, kodėl siekiate, kad Jūsų atveju būtų taikoma taisyklės, pagal kurią Teismo proceso medžiaga yra viešai prieinama, išimtis. Teismas gali suteikti **anonimiškumą** (įslaptinti asmens tapatybę) tik išimtiniais ir pagrįstais atvejais.

E. Faktų santrauka

58-60. Rašykite aiškiai ir glaustai. Pateikite tikslias datas.

Pateikite faktus chronologiškai (tokia eiga, kokia jie vyko).

Jei skundžiatės dėl keleto skirtingų atvejų (pavyzdžiui, skirtingi teismo procesai), aprašykite kiekvieną jų atskirai.

Jūs privalote pateikti dokumentus, pagrindžiančius Jūsų skundus: pavyzdžiui, sprendimų kopijas ar raštiškus įrodymus apie bet kurį aktą, dėl kurio skundžiatės, pavyzdžiui, iškeldinimo nuosprendį ar sprendimą dėl deportacijos. Jūs taip pat privalote pateikti kitus raštiškus įrodymus: medicininės pažymas, liudininkų parodymus, protokolus, nuosavybės teises įrodančius dokumentus, įrašus apie laikino suėmimo vietoje praleistą laikotarpį ir pan. Jei negalite gauti šių dokumentų kopijų, paaiškinkite, kodėl jų negalite gauti.

F. Tariamų Konvencijos ir/ar jos protokolų pažeidimų ir pagrindžiančių argumentų santrauka

61-62. Jūs turite nurodyti, pagal kurį Konvencijos ar jos protokolų straipsnį skundžiatės, ir pateikti trumpą paaiškinimą, kaip ši Konvencijos ar jos protokolų garantuojama teisė buvo pažeista.

Kiek galima tiksliau paaiškinkite kiekvieną savo skundą. Nurodykite, kuria Konvencijos nuostata remiatės, ir paaiškinkite, kaip Jūsų išdėstyti įvykiai yra susiję su tam tikros teisės pažeidimu. Tokiu būdu turi būti paaiškintas kiekvienas Jūsų skundas.

Pavyzdys:

6 straipsnio 1 dalis: civilinis procesas dėl kompensacijos dėl patirto sužalojimo truko nepateisinamai ilgą laikotarpį: daugiau nei 10 metų (nuo 2002 m. sausio 10 d. iki 2012 m. balandžio 25 d.)

G. Pareiškimo atitikimas Konvencijos 35 straipsnio 1 dalies priimtumo kriterijams (informacija apie vidaus teisinės gynybos priemonių išnaudojimą ir šešių mėnesių laikotarpį skundai pateikti)

63. Šioje dalyje privalote įrodyti, kad, prieš pateikdami skundą tarptautinei Teismo jurisdikcijai, suteikėte galimybę valstybei užkirsti kelią Jūsų teisių pažeidimams. Tai yra, turite įrodyti, kad toje valstybėje išnaudojote prieinamas efektyvias teisinės gynybos priemones.

Dėl kiekvieno skundo, pateikto dėl Konvencijos ar jos protokolų garantuojamų teisių pažeidimo, pateikite šią informaciją:

- tikslią galutinio sprendimo datą, teismo pavadinimą ir sprendimo apibūdinimą;
- žemesnių instancijų teismų sprendimų datas;
- vidaus teismų procesuose suteiktą bylos numerį.

Nepamirškite pridėti visų vidaus teismų (nuo žemiausios iki aukščiausios instancijos) sprendimų kopijų; taip pat pateikite pirminių ieškinių ar skundų ir vėlesnių apeliacinių skundų kopijas, taip įrodydami, kad skundus, kuriuos pateikiate Europos Žmogaus Teisių Teismui, jau pateikėte vidaus teismams.

Turite įrodyti, kad Jūsų skundas pateiktas per šešių mėnesių laikotarpį nuo galutinio sprendimo datos, todėl ypač svarbu nurodyti šio sprendimo datą. Tai įrodantys dokumentai gali būti: paties sprendimo su priėmimo data kopija, o tuo atveju, jei negavote šio sprendimo kopijos tuomet, kai jis buvo paskelbtas ar tapo viešai prieinamas, dokumentas, įrodantis, kad Jums šis sprendimas buvo įteiktas (gavimo datos įrodymas arba registruoto laiško ar voko kopija). Tuo atveju, kai efektyvi teisinės gynybos priemonė neegzistuoja, Jūs turite įrodyti, kad pateikėte skundą per šešių mėnesių

laikotarpį nuo veiksmo, įvykio ar sprendimo, kurį skundžiate, bei pateikti raštiškus įrodymus, liudijančius veiksma ar įvykį, ar skundžiamo sprendimo kopiją.

64-65. Čia turite pateikti atsakymą į klausimą, ar buvo kokia nors kita skundo pateikimo ar teisinės gynybos priemonė, kurios neišnaudojote. Tuo atveju, jeigu tokia gynybos priemonė egzistuoja, nurodykite, kodėl ja nepasinaudojote.

Daugiau informacijos apie vidaus teisinės gynybos priemonių išnaudojimą ir pareiškimo pateikimą per šešis mėnesius nuo galutinio vidaus sprendimo datos galima rasti „Praktiniame priimtumo kriterijų vadove“ (www.echr.coe.int/applicants).

H. Informacija apie kitus tarptautinius procesus (jei buvo kreiptasi)

66-67. Jūs privalote nurodyti, ar pateikėte tuos pačius skundus kitai tarptautinei skundų tyrimo ar sprendimo institucijai, pavyzdžiui, Jungtinių Tautų Tarptautinei darbo organizacijai (TDO), Jungtinių Tautų Žmogaus teisių tarybai, kitam tarptautiniam ginčų sprendimų organui. Jei esate tai daręs(-iusi), nurodykite tos organizacijos pavadinimą, pateikite informaciją apie tai, kada ir kaip vyko Jūsų skundų svarstymas, koks sprendimas buvo priimtas. Taip pat pateikite šio sprendimo ar kitų svarbių dokumentų kopijas.

68-69. Buvusios ar vis dar Teisme nagrinėjamos bylos. Nurodykite, ar Jūs, kaip pareiškėjas, turite ar turėjote kitų pareiškimų, kurie yra ar buvo nagrinėti Teisme, ir nurodykite bylų numerius. Ši informacija ypač svarbi siekiant palengvinti Jūsų bylų paiešką, klasifikavimą ir nagrinėjimą.

I. Priedamų dokumentų sąrašas

70. Jūs privalote pridėti sunumeruotą ir chronologine tvarka pateiktą visų sprendimų, kuriuos minėjote pareiškimo formuliario E, F, G ir H dalyse, bei kitų dokumentų, kuriuos manote esant reikalinga pateikti Teismui ir kurie pagrindžia Jūsų skundus dėl Konvencijos garantuojamų teisių pažeidimo (posėdžių protokolai, liudininkų parodymai, medicininės pažymos ir pan.), sąrašą. Sunumeruokite priedamų dokumentų puslapius ir dokumentų sąraše prie kiekvieno dokumento nurodykite puslapį, kur galima rasti minimą dokumentą. Jei dokumentų sąrašui suteiktos vietos nepakanka, galite pridėti papildomus puslapius su dokumentų sąrašo tęsiniais.

Jūs turite pridėti pilnas ir įskaitomas visų dokumentų sąraše minimų dokumentų kopijas.

Dokumentai Jums nebus grąžinti. Jums naudingiau pateikti šių dokumentų kopijas, o ne originalus.

PRIVALOTE:

- išdėstyti dokumentus pagal datas ir procesą;
- iš eilės sunumeruoti puslapius;
- dokumentų nesusegti, nesurišti ar nesuklijuoti.

PRIMENAME. Informacijos ir dokumentų, kurie reikalingi tam, kad pareiškimas būtų tinkamai pateiktas, gavimas laiku yra pareiškėjo atsakomybė. Jeigu Jūs nepateiksite vieno ar daugiau bylų nagrinėjimui būtinų dokumentų, Jūsų pareiškimas nebus užbaigtas ir nebus nagrinėjamas Teisme, išskyrus tuos atvejus, kai Jūs turite pateisinamą priežastį, kodėl negalite pateikti trūkstamo(-ų) dokumento(-ų).

Dėmesio: saugumo sumetimais pareiškimai, prie kurių pridedami įtartini daiktai, bus sunaikinti.

Patvirtinimas ir parašas

Parašai šioje dalyje turi būti tikri.

72-73. Niekas kitas, tik pareiškėjas arba jo įgaliotas atstovas gali pasirašyti pareiškimo formuliara.

Kontaktinė susirašinėjimo informacija

74. Teismo kanceliarija susirašinės tik su vienu pareiškėju ar vienu atstovu, todėl esant keliems pareiškėjams, neturintiems jiems atstovaujančio atstovo, vienas asmuo turi būti nurodytas kaip pagrindinis kontaktas, kuriam bus siunčiama korespondencija. Jei pareiškėjas(-ai) yra atstovaujamas(-i), Teismo kanceliarija susirašinės su vienu atstovu. Pavyzdžiui, pareiškėjas, turintis daugiau nei vieną advokatą atstovą, turi nurodyti, kuris iš jų susirašinės su Teismu.

III. Apie pareiškimo pateikimą ir tolesnę eigą Teisme

A. Kokiū būdu pateikti pareiškimą

Pareiškimas Teismui turi būti pateiktas raštiškai paštu (pareiškimų telefonu Teismas nepriima), kitaip tariant, Jūsų popierinė pareiškimo formuliario versija, pasirašyta pareiškėjo(-ų) ir/ar įgalioto(-ų) atstovo(-ų), privalo būti išsiųsta paštu. Pareiškimo gavimas faksu nėra pakankamas, kad Jūsų pareiškimas būtų laikomas tinkamai pateiktu, todėl pasirašytas pareiškimo formuliaras privalo būti atsiųstas paštu. **Jums nereikia asmeniškai atvykti į Strasbūrą, siekiant žodžiu pateikti savo skundą.**

Pareiškimo formuliara galima parsisiųsti iš Teismo tinklalapio, adresu www.echr.coe.int/applicants.

Pareiškimo formuliara siųsti šiuo adresu:

**The Registrar
European Court of Human Rights
Council of Europe
67075 STRASBOURG CEDEX
FRANCE**

B. Tolesnė pareiškimo eiga Teisme

Byla bus užvesta ir Jūsų laiškai bei dokumentai įsegti į bylą tik tuomet, kai Teismas turės tinkamai užpildytą pareiškimo formuliara ir visus reikiamus dokumentus.

Teismas, gavęs pareiškimo formuliara, patikrins, ar jame yra visa reikalinga informacija ir ar pridėti visi dokumentai. Jeigu informacija yra nepilna ar trūksta dokumentų, Jūs gausite atsakymą, kad Jūsų pareiškimas neatitiko 47 taisyklės reikalavimų, todėl byla nebuvo užvesta ir dokumentai neišsaugoti. Tuo atveju, jeigu vis dar pageidaujate, galite pateikti naują pareiškimą, atsiųsdami tinkamai užpildytą pareiškimo formuliara ir visus reikalingus sprendimus ir dokumentus, net jei juos buvote atsiuntę(-usi) anksčiau. Nepilnai užpildytas pareiškimo formuliaras ar nepilna informacija nebus priimami.

Teismo kanceliarija nekonsultuoja valstybės vidaus įstatymų ar jų taikymo praktikos klausimais, taip pat negali Jums patarti dėl pateikiamo skundo ar interpretuoti vidaus teisės.

Prieš siunčiant pareiškimą Teismui, patariame pasilikti užpildyto pareiškimo formuliario kopiją bei dokumentų originalus, tuomet Teismui nurodžius, kad Jūsų pareiškimas neatitiko 47 taisyklės reikalavimų, galėsite jį papildyti, išsiųsti Teismui, ir taip išvengti vėlavimo ar formuliario pildymo iš naujo. Atkreipkite dėmesį į tai, kad Teismui neįregistravus Jūsų pareiškimo dėl to, kad jis buvo neužbaigtas ar netinkamai užpildytas, Jums gali nelikti laiko pateikti naują pareiškimą per privalomą šešių mėnesių laikotarpį, todėl pasirūpinkite, kad tinkamai užpildytas pareiškimo formuliaras bei visi reikalingi dokumentai Teismą pasiektu laiku.

Jei pateiktas pareiškimo formuliaras buvo tinkamai užpildytas, Jūs galite sulaukti atsakymo iš Teismo, kad **Jūsų vardu buvo pradėta byla (kurios numerį reikia nurodyti vėlesniuose laiškuose, siunčiamuose Teismui)** ir Jums bus atsiųstos brūkšninio kodo etiketės, kurias turite užklijuoti ant Teismui siunčiamų laiškų.

Teismo kanceliarija gali kreiptis į Jus norėdama gauti detalesnę informaciją ar paaiškinimų. Kuo skubiau atsakykite į Teismo kanceliarijos laiškus, nes naujai užvesta byla, pareiškėjui neatsakant į Teismo kanceliarijos laiškus, sunaikinama po šešių mėnesių. Taip pat atkreipkite dėmesį į tai, kad jei vėluosite ar visai neatsakysite į Teismo kanceliarijos laiškus, kai Jūsų byla jau bus nagrinėjama Teismo, tai gali reikšti, jog Jūs nesiekiate tolesnio bylos nagrinėjimo. Tuomet pareiškimas nebus Teismo nagrinėjamas arba bus paskelbtas nepriimtiniu, arba išbrauktas iš nagrinėjamų bylų sąrašo.

C. Žyminio mokesčio nebuvimas

Jūsų byla bus nagrinėjama **nemokamai**. Jums bus pranešta apie bet kokį Teismo priimtą sprendimą.